

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl samosoudcem Mgr. Karlem Kosteckým v právní věci žalobkyně **M.K.**, bytem xx, zastoupené advokátem Alexandrem Petričko z Advokátní kanceláře, se sídlem Chrastavská č.188/27, Liberec 2, proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu č. 1, Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje čj. **OSV/731/2009/70 ze dne 7. prosince 2009,**

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje čj. OSV/731/2009/70 ze dne 7. prosince 2009 se pro vady řízení z r u š u j e a věc se v r a c í k dalšímu řízení žalovanému.**
- II. Žádný z účastníků n e m á p r á v o na náhradu nákladů řízení.**
- III. Zástupci žalobkyně advokátu Alexandru Petričko se p ř i z n á v á odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 3.509,-Kč, která mu bude vyplacena do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Krajského soudu Ústí n/L.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 7.12.2009 rozhodl Krajský úřad Libereckého kraje tak, že zamítl odvolání Martiny Kučerové proti rozhodnutí Úřadu práce v České Lípě ze dne 26.10.2009 čj. 5809/8/CLB-1/12 a napadené rozhodnutí potvrdil. Tímto rozhodnutím byla Martině Kučerové uložena povinnost vrátit do 31.1.2010 částku 6.159,-Kč jako přeplatek na přijaté dávce státní sociální podpory-příspěvku na bydlení za období od 1.7.2008 do 30. 9.2008. V odůvodnění svých rozhodnutí poukazují správní orgány na skutečnost, že M. Kučerová přijala v období rozhodném pro stanovení dávky tj. ještě v červnu 2008 částku 9.983,-Kč jako doplatek vyúčtování zálohových plateb od OSBD a tento fakt zatajila ve své žádosti z 30.7.2008, čímž uvedla správní orgány v omyl při jejich úvahách o stanovení dávky státní sociální podpory v období 3. čtvrtletí roku 2008.

Žalobkyně M.K. ve své včas podané žalobě navrhuje, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc vrácena k dalšímu řízení. Tehdy žalovaný se nevypořádal s její námitkou, neboť o přeplatku za rok 2007 se dozvěděla až v červenci 2008, a proto nemohla ani zkreslit informace, důležité pro stanovení dávky státní sociální podpory. V červenci, tedy ve třetím čtvrtletí, přijatá částka má význam pro posuzování podmínek pro čtvrté čtvrtletí toho roku, nikoli pro třetí.

Na důvodech podané žaloby setrvala žalobkyně prostřednictvím svého zástupce i při jednání dne 6.5.2013.

Krajský úřad Libereckého kraje a následně i Ministerstvo práce a sociálních věcí, které je nyní žalovaným správním orgánem na základě z.č. 73/2011 Sb. (a § 69 z.č. 150/2002 Sb.) ve svých vyjádřeních k podané žaloby shodně navrhuje žalobu zamítnout, protože napadené rozhodnutí pokládají za věcně správné. Poté, co uvádějí skutečnosti nesporné, jako průběh celého správního řízení i zákonná ustanovení, podle kterých byla věc posuzována, zdůrazňují, že xx vyplatilo žalobkyni přeplatek za období roku 2007 již v červnu 2008, což žalobkyně zamlčela a tím uvedla správní orgán v omyl. Výše přeplatku za rok 2007 byla ověřena ze zprávy xx. Příspěvek na bydlení byl proto stanoven v nesprávné výši, a nezbylo, než rozhodnout tak, jak je uvedeno v rozhodnutích správních orgánů obou stupňů.

Soud podle § 75 z.č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s.ř.s.) přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené výroky rozhodnutí, vycházejí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a poté, co dokazování doplnil v průběhu jednání dne 6.5.2013, dospěl k následujícímu závěru.

Soud z obsahu správního spisu zjistil, a ohledně těchto základních zjištění není sporu mezi žalobkyní a tvrzením správních orgánů obou stupňů, že žalobkyně požádala dne 30.7.2008 o dávku státní sociální podpory – příspěvek na bydlení, a to od 1.7.2008 a tuto žádost na důkaz správnosti jí uvedených údajů podepsala s tím, že v připojeném dokladu o výši nákladů na bydlení za 2. čtvrtletí roku 2008 neuvedla částku 9.983,-Kč, která je přeplatkem zálohových plateb spojených s užíváním jejího bytu za rok 2007. Také toto vyúčtování za rok 2007, které si opatřil správní orgán prvního stupně, bylo podkladem pro rozhodnutí. Žalobkyně výsledný přeplatek od xx a jeho proplacení nezpochybnila, tvrdí ale jak v podaném odvolání, tak i v žalobě, že částku 9.983,-Kč obdržela až v červenci 2008 a nikoli v období 2. čtvrtletí tohoto roku. To uvedla i na formuláři k žádosti z 30.7.2008.

Podle § 25 odst. 2, odst. 3) z.č. 117/1995 Sb. ve znění účinném v době rozhodování správního orgánu „*Náklady na bydlení se pro nárok a výši příspěvku na bydlení stanoví jako jejich průměr za kalendářní čtvrtletí bezprostředně předcházející kalendářnímu čtvrtletí, na které se nárok na výplatu dávky prokazuje, popřípadě nárok na dávku uplatňuje*“ a „*Pro zjištění nákladů na bydlení za kalendářní čtvrtletí se započítávají i částky tvořící náklady na bydlení, které byly v tomto kalendářním čtvrtletí zaplacený jako záloha nebo byly v tomto období doplacený, a to i za období delší, než je kalendářní čtvrtletí, za které se náklady na bydlení zjišťují. Byla-li v období kalendářního čtvrtletí, za které se náklady na bydlení zjišťují, vrácena částka jako přeplatek na nákladech na bydlení, snižuje se částka nákladů na bydlení v tomto kalendářním čtvrtletí, kdy k vrácení částky došlo, a to i v případě, že vrácená částka byla za dobu delší než toto kalendářní čtvrtletí.*“

V první řadě soud, vycházející především z citovaných ustanovení, ze kterých zcela správně čerpaly při svém rozhodování i správní orgány obou stupňů, dospěl k závěru, že jedním ze stěžejních předpokladů pro úvahu o a) existenci nároku na příspěvek na bydlení (§ 24 a násl. zmíněného zákona) a b) jeho výši je zjištění započitatelných příjmů ve smyslu § 25 odst. 3), a to za kalendářní čtvrtletí bezprostředně předcházející tomu čtvrtletí, na které je nárok uplatňován. V dané právní věci se jedná o náklady za 2. čtvrtletí roku 2008. Zatímco o tomto způsobu určení základu pro výpočet není sporu, spornou může být otázka, co zákonodárce rozumí pod pojmem: „vrácena částka jako přeplatek“ podle věty druhé naposled zmíněného ustanovení. Soud má zato, a v tomto směru čerpá z gramaticky jasné a určité terminologie tohoto ustanovení, že pod pojmem „vrácení“ částky se rozumí, že žadatel má fakticky tuto částku k dispozici, tj. byla mu také fakticky vyplacena. Je proto v tomto směru nerozhodné, že žadatel věděl o tom, že mu bude určitá částka jako přeplatek vyplacena např. z rozpisu vyúčtování zálohových plateb, neboť podle názoru soudu je pro posouzení nároku stěžejní skutečnost, kdy (a v jaké výši) byla částka (zde přeplatek) fakticky žadateli vyplacena v hotovosti a nikoli podána např. k poštovní přepravě. Obdobně je rozhodný okamžik doručení částky na bankovní konto žadatele. Pro více způsobů výplaty je tudíž rozhodný okamžik, kdy může žadatel s částkou fakticky disponovat. Ostatně tak jsou koncipovány i právní názory správních orgánů, jak vyplývá z odůvodnění (i) napadeného rozhodnutí.

Podle § 62 odst. 1, věta první, z.č. 117/1995 Sb. „*Příjemce dávky, který nesplnil některou jemu uloženou povinnost nebo přijal dávku nebo její část, ačkoliv musel z okolností předpokládat, že byla vyplacena neprávem nebo ve vyšší částce, než náležela, nebo jinak působil, že dávka byla vyplacena neprávem nebo v nesprávné výši, je povinen částky neprávem přijaté vrátit,*“

Z formuláře, vyplněného žalobkyní dne 30.7.2008 také vyplývá poučení o „výplatě“ částky, tzn., že pokud by žalobkyně obdržela přeplatek až v červenci 2008, pak by nemohla být stíhána výtkou, že porušila povinnost vyplývající z naposled citovaného ustanovení s přihlédnutím k ust. § 61 téhož zákona, protože přeplatek obdržela fakticky až ve třetím čtvrtletí a nikoli v rozhodném období.

Soud, který dokazování doplnil v průběhu jednání zprávami xx a xx (xx), dospěl k následujícímu skutkovému závěru.

Není důvodu ke zpochybnění informace od xx, že částku poukázalo prostřednictvím pošty na adresu žalobkyně již v první polovině června 2008, bytové družstvo předložilo i svůj doklad o bezhotovostním převodu částky poště (9.6.2008). Ta ale, s ohledem na skartovací lhůty, již nemá k dispozici žádný doklad o tom, **kterého dne** žalobkyně částku 9.949,-Kč skutečně převzala: Žalobkyně, aniž předkládá o doručení částky jakoukoli listinu, tvrdí již dne 30.7.2008, že zmíněnou částku převzala až v červenci 2008. Je sice dosti pravděpodobný odhad, a z takového odhadu vycházely správní orgány obou stupňů, že předmětná částka byla žalobkyni vyplacena ještě v červnu 2008, tedy ve 2., čtvrtletí roku 2008, ale tato pravděpodobnost není nezpochybnitelným skutkovým zjištěním, že částka 9.949,-Kč byla žalobkyni skutečně ještě v červnu 2008 také poštou vyplacena.

Soud proto i po doplnění dokazování dospěl k následujícímu skutkovému závěru. Nelze jistě vyloučit, a k této úvaze přispívají zejména zprávy xx, že přeplatek za rok 2007 převzala žalobkyně ještě v červnu 2008, tedy ve 2. čtvrtletí t.r., avšak není spolehlivého důkazu, který by byl sto vyvrátit tvrzení žalobkyně, že se tak stalo až ve 3. čtvrtletí. Je sice pravdou, že žalobkyně neposkytla potřebnou součinnost, tato nečinnost ale nezbavovala správní orgán povinnosti ve smyslu ust. § 3 z.č. 500/2004 Sb., aby sám provedl patřičné šetření a obstaral důkazy v nezbytném rozsahu, které by vedly k ověření, zda tvrzení žalobkyně o datu příjmu přeplatku za rok 2007 odpovídá realitě či nikoli. Je to přitom správní orgán, který tvrdí, že žalobkyně porušila svou povinnost podle § 62 z.č. 117/1995 Sb. a z porušení povinnosti vyvozuje povinnost žalobkyně vrátit přeplatek dávky státní sociální podpory. Soud se sice pokoušel tento nedostatek v úplnosti dokazování odstranit, avšak s ohledem na čas uplynulý od události se mu to již nepodařilo. Proto se soud musel i po doplnění dokazování přiklonit k názoru, že nelze vyloučit výplatu přeplatku za rok 2007 žalobkyni až v červenci 2008. Skutkový závěr správních orgánů o přijetí přeplatku za rok 2007 žalobkyní ještě v červnu 2008 není proto podložen žádným relevantním důkazem, ale jen úvahou o pravděpodobnosti.

Návrh zástupce žalobkyně na doplnění dokazování zjištěním od xx, jakou úložní lhůtu stanovilo družstvo, soud zamítl jako důkaz nadbytečný. Částka byla vyplacena a ani z ověření délky úložní doby není možno spolehlivě vyvodit, kdy částku žalobkyně fakticky obdržela, zda u pošty nedošlo např. k prodlevě a tím k prodloužení úložní doby apod. Je sice možné, že by bylo tímto sdělením upřesněno, po jakou dobu měly být peníze uloženy na poště, ale samo zjištění délky úložní doby nemůže nahradit důkaz (zejména listinou), kterým adresát přímo potvrzuje přijetí peněz od pošty. V této souvislosti soud jen opakuje, že potřebné doklady pošta již skartovala, a proto je v podstatě nemožné spolehlivě ověřit práci pošty se zásilkou po dnech.

Jak soud zjistil z obsahu správního spisu, a ani z napadeného rozhodnutí a z doplněného dokazování soudem nevyplývá po stránce skutkové nic jiného, žalobkyně postupovala podle již zmíněného ust. § 62 odst. 1, věta první) z.č. 117/1995 Sb. a řádně dne 30.7.2008 uvedla veškeré relevantní náklady, s bydlením spojené. Příčinila jen poznámku, že přeplatek od xx obdržela až v měsíci červenci 2008, nikoli v červnu. Jak vyplývá z výše uvedených skutkových zjištění doplněných i soudem, není toto její tvrzení spolehlivě vyvráceno. Proto soud nemohl přisvědčit právnímu názoru krajského úřadu, že jsou dány zákonné podmínky pro vrácení příspěvku na bydlení (jeho části), neboť není spolehlivě prokázáno, že M.K. zatajila ve své žádosti ze dne 30.7.2008 faktické přijetí přeplatku ve výši 9.949,-Kč ještě v červnu 2008, tedy v období rozhodném pro zjištění nároku podle § 25 odst. 3) z.č. 117/1995 Sb., byť o existenci přeplatku věděla z rozpisu xx.

Vada řízení spočívá v tom, že správní orgány neprovedly úplné dokazování (v době, kdy mohlo přinést relevantní výsledky), a tím zatížily své rozhodování vadou, která měla zjevně vliv na rozhodnutí o meritu věci, jak má na mysli ust. § 78 odst. 1) s.ř.s. Soudu proto nezbylo, než napadené rozhodnutí pro tuto vadu řízení zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení žalovanému, který je vázán právním názorem, vysloveným soudem ve zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

Žalobkyně měla ve věci úspěch, proto by ji náhrada nákladů řízení náležela (§ 60 odst. 1 s.ř.s.). Tyto náklady ale soudu neprokázala, a proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Usnesením zdejšího soudu čj. 63 Ad 6/2010-26 ze dne 1.10.2010 byl zástupcem žalobkyně ustanoven advokát Alexandr Petričko. Ten ve svém podání ze dne 29.11.2010 požadoval jen částku 300,-Kč (paušální náhradu podle § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb.), tedy nikoli odměnu za převzetí zastoupení. Tuto částku soud akceptoval, stejně jako dvakrát částku 1.000, Kč (§ 9, 11 vyhlášky), a to za doplnění žaloby z 27.4.2012 a za účast u jednání soudu dne 6.5.2013. S těmito dvěma úkony jsou spojeny dvě částky jako paušální náhrady po 300,-Kč. To vše je povýšeno o 21% DPH, a proto činí celková odměna a náhradu hotových výdajů 3.509,-Kč. Naopak soud neakceptoval odměnu a náhradu hotových výdajů za námítku podjatosti podle přání žalobkyně, které vedle stručnosti a obecnosti byla uplatněna tak, že o ní nemohl Nejvyšší správní soud vůbec rozhodovat. Určená odměna a náhrada hotových výdajů bude advokátovi vyplacena z účtu Krajského soudu v Ústí n/L ve lhůtě soudem stanovené. O odměně a náhradě hotových výdajů advokáta za řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto rozsudkem Nejvyššího správního soudu čj. 3 Ads 177/2011-88 ze dne 1.2.2012.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě **dvou týdnů** ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst.1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem, to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Liberci dne 6. května 2013

Mgr. Karel Kostecký v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Zita Frydrychová